

Gūžu locītavu darbības traucējumu un osteoartrīta vērtējuma skalas tulkošana un validēšana latviešu valodā

Gunta Ozoliņa¹, Signe Tomsone²

Rīgas Stradiņa universitāte, Latvija

¹ Doktorantūras nodaļa

² Rehabilitācijas fakultāte

Ievads. Deģeneratīvās muskuloskeletālās sistēmas slimības ir vienas no biežākajām pieaugušo slimībām. Tās ietekmē pacienta spēju veikt ikdienas aktivitātes, kā arī atstāj iespaidu uz viņa dzīves kvalitāti. Gūžu locītavu darbības traucējumu un osteoartrīta vērtējuma skala (HOOS) tika izveidota, lai noskaidrotu pacienta viedokli par viņa gūžu locītavu darbības traucējumiem, to ietekmi uz ikdienas aktivitātēm un pacienta dzīves kvalitāti. Šis instruments ir lietojams pacientiem vecuma grupā no 42 līdz 89 gadiem.

Darba mērķis, materiāls un metodes. Darba mērķis bija iztulkot HOOS latviešu valodā un pārliciecināties par tulkojuma ticamību.

Skalas oriģinālo versiju angļu valodā (www.koos.nu) divi ārsti ar labu angļu valodas prasmi iztulkoja latviešu valodā. Pēc tam angļu valodas speciālists pārtulkoja skalu atpakaļ angļu valodā un visu iesaistīto speciālistu diskusijā vienojāmies par labāko tulkojuma variantu latviešu valodā. Ar pieaicinātu latviešu valodas speciālisti vienojāmies par precīzāku izteiksmes veidu latviešu valodā.

Skalas validēšanas pētījumā piedalījās 28 pacienti, kuri bija ieradušies ambulatori uz konsultāciju pie traumatologa ortopēda ar sūdzībām par gūžu locītavām. Pacienti konsultācijā aizpildīja HOOS skalu un vidēji pēc 7 dienām aizpildīja to atkārtoti. Datu apkopošanai un aprēķiniem tika izmantota *IBM SPSS Statistics* programma.

Rezultāti.

1. HOOS skalas latviešu versijas praktiskais lietojums pacientiem nesagādāja nekādas grūtības.
2. HOOS skalas latviešu versijas saskaņotība skalas sadaļās ir vērtējama kā laba, Kronbaha alfa koeficients bija robežās no 0,82 līdz 0,96.
3. Par katru HOOS skalas sadaļu tika noskaidrota mērījuma un atkārtota mērījuma saskaņotība, kuru aprēķinājām, izmantojot iekšējās saskaņotības koeficientu (ICC).

Secinājumi. Gūžu locītavu darbības traucējumu un osteoartrīta vērtējuma skalas (HOOS) latviešu valodas versija izmēģinājuma pētījumā uzrādīja labu saskaņotību starp skalas sadaļām un labu saskaņotību arī atkārtotā novērtējumā. HOOS skala ir ērti un ātri izmantojama, lai novērtētu pacienta viedokli par viņa gūžu locītavu darbības traucējumu ietekmi uz ikdienas aktivitātēm un dzīves kvalitāti.